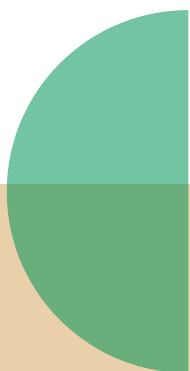
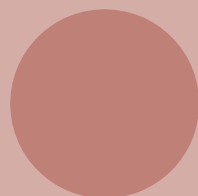
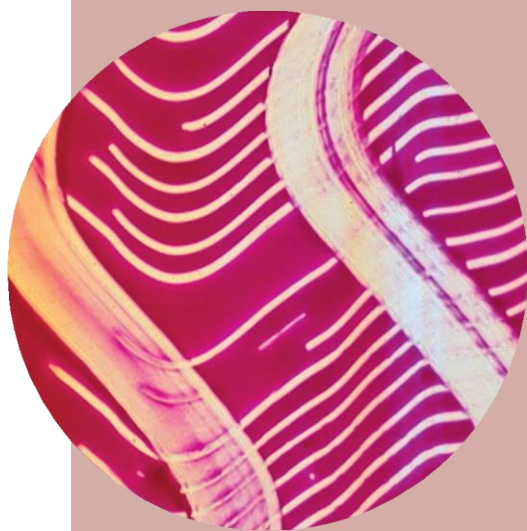
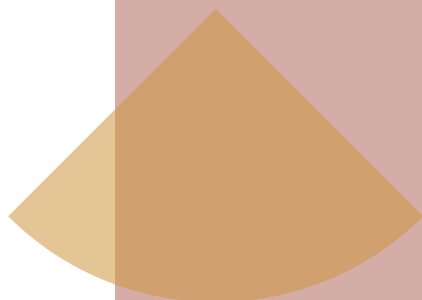

cinemini
europe

Jak vytvořit přínosný
filmový zážitek s filmem
BAREVNÁ SKŘÍŇKA

Filmově-výchovný program pro děti ve věku 3–6 let

Na děti od raného věku působí nejrůznější druhy umění. Film je coby audiovizuální médium pro většinu dětí obzvláště přitažlivý a přístupný. Nezajímají se však pouze o narativní a dokumentární filmy, příznivě reagují také na abstraktní a experimentální díla, která ponechávají dostatek prostoru pro představivost.

Pro děti je konzumace filmů každodenní zkušeností. Jak však ze sledování filmu učinit přínosný zážitek? Jak a co všechno můžeme děti učit o filmu a médiích v nejtětlejším věku, který je nejvíce formativní? Na tyto otázky se praktickým způsobem snaží odpovědět filmově-výchovný program Cinemini Europe, který zahrnuje filmy, aktivity a vzdělávací materiály pro děti od 3 do 6 let.

Cinemini Europe nabízí dětem a jejich průvodcům příležitost, jak smysluplným a poutavým způsobem objevovat rozmanitý svět kinematografie. Věříme, že důležitější je film prožít, než mu jen rozumět. Sledováním filmů, hrou i reflexí chceme přispět k rozvoji kreativity a kritického myšlení a pěstovat lásku k filmu.

Evropský projekt Cinemini Europe je iniciativou organizací Das Österreichische Filmmuseum, Deutsches Filminstitut & Filmmuseum, Eye Filmmuseum, Kinodvor Cinema Ljubljana, Taartrovers a podporuje jej program Creative Europe.

**Tento materiál podporuje vytváření
přínosných aktivit v oblasti filmové
výchovy.**

BAREVNÁ SKŘÍŇKA (A COLOUR BOX)

Režie	Len Lye
Země	Velká Británie
Rok	1935
Výroba	G. P. O. Film Unit
Délka	4 minuty
Obraz	barevný film
Zvuk	zvukový film

Synopse

Klíčem k filmu Lena Lye *Barevná skříňka* je hudba. Celý film doprovází jazzově laděná kubánská melodie a všechny obrazové prvky jsou navíc podřízeny konceptu hudební skladby. Z obrazů se stávají noty, ze sekvencí melodie, z barev zase různé atmosféry, pohybem grafického prvku se mění tónina a film se stane vizuální hudbou. Vše, co vidíme, Lye nejprve ručně namaloval přímo do okénka filmového pásu, aby obraz vedl dialog s hudbou. Ačkoli na první pohled se může zdát, že se jedná o experimentální film, Lye jej natočil jako reklamní zakázku pro britskou poštu, která chtěla propagovat nízké ceny služeb.

Estetika filmu

Abstraktní experimentální film Lena Lye *Barevná skříňka* byl původně natočen jako reklamní zakázka pro britskou poštu. Lye jej natočil bez kamery. Tvary a barvy, které ve třiminutovém díle vidíme, režisér namaloval přímo na filmový pás. Film tedy nezachycuje obrazy reálného světa, ale jen abstraktní obrazy, tvary a barvy v pohybu.

Výchozím prvkem byla melodie, kterou slyšíme – *The Belle Creole*, kterou nahráli Don Barreto & His Cuban Orchestra. Poté, co Lye hudbu nahrál na zvukovou stopu filmového pásu, si na 35mm film udělal značky, aby obraz synchronizoval s hudbou. Barva ve filmu byla v době uvedení *Barevné skříňky* do kin stále novinkou, dílo proto tehdy mělo na diváky zcela jiný dopad než dnes. V roce 1935 jej diváci v záplavě černobílých a často ještě němých filmů vnímali coby překvapivý výbuch barev, hudby a pohybu. Snímek si proto získal věhlas hned z několika důvodů. Pro některé diváky šlo o technickou novinku, někteří jej sledovali coby reklamu, která se jim vryla do paměti, neboť se lišila od ostatních filmů, které viděli v kině, a pro další to byl převratný abstraktní film, který se hlásil k tradici filmu coby obrazu v pohybu a vizuální hudby.

Upozornění: Film *Barevná skříňka* může u osob s fotosenzitivní epilepsií vyvolat záchvaty a případně vést ke vzniku migrén.

Tvůrci

Len Lye se narodil jako Leonard Charles Huia Lye v roce 1901 v novozélandském městě Christchurch a zemřel v roce 1980 ve Warwicku ve státě New York. Jeho zájem o zachycení pohybu je patrný v jeho filmové i sochařské tvorbě. Své rané filmy natočil pro společnost G. P. O. Film Unit, která vyráběla reklamní filmy pro britskou poštu, ale zároveň režisérům zaručovala tvůrčí svobodu. Vznikla tak řada významných dokumentárních a experimentálních filmů.

Barevná skříňka se často považuje za první „přímý film“, který byl natočený bez kamery, a vše, co vidíme, tvůrce namaloval přímo na filmový pás. V průběhu kariéry Lye na tuto techniku navazoval a vytvářel její nejrůznější variace. Ve filmu *Free Radicals* (1958-1979) také propojil hudbu s abstraktními obrazy, které byly tentokrát vyškrábané do emulze filmového pásu.

Jak vytvořit přínosný filmový zážitek

Obecná doporučení k práci s filmem:

- 1 Připravte pro děti smysluplnou projekci, ať už v kině, ve škole či ve školce (ideální prostředí: velké plátno, tma, zřetelný, ne však příliš hlasitý zvuk, prostor ke hře – instalace nebo jednoduše například stůl a papír či světlo a stín).
- 2 Na úvod si s dětmi povídejte o filmu a o projektu. Zeptejte se na jejich osobní zkušenost s filmem, zda již někdy byly v kině, řekněte jim více o projektu a návštěvě, proberte s nimi pravidla.
- 3 Představte daný film či filmy a společně se na ně podívejte.
- 4 Dovolte dětem, aby k filmovému zážitku pohybem vyjadřovaly své reakce a podělily se o své pocity, myšlenky a komentáře.
- 5 Vytvořte bezpečné prostředí pro diskusi a podpořte otevřenou debatu. Dovolte dětem, aby vyjádřily svůj názor, hledaly souvislosti, objevovaly nová spojení a zamyslely se nad rozdílným výkladem filmu (viděly ve stejném díle některé věci odlišně?).
- 6 Dovolte dětem, aby filmovou zkušenost zpracovaly volnou hrou (s některou z instalací nebo s vybranou jednodušší alternativou).
- 7 Rozdejte dětem pracovní karty a nechte je, aby si hrály ve skupinkách či samostatně.
- 8 Opakovaná projekce filmu: podívejte se na film znovu (a pak ještě jednou: děti mají opakování rády a opakováním se učí).

Doporučená diskuse a aktivity

- 1 Zeptejte se dětí na první dojem ze zhlédnutého filmu. „Co si o filmu myslíte?“, „Jaké pocity ve vás film vyvolává?“, „Přišel vám vtipný, krásný, smutný, vzrušující? A proč?“
- 2 Pusťte film bez obrazu. Můžete například děti požádat, aby během promítání zavřely oči. Zeptejte se jich na soundtrack: „Co slyšíte?“, „Jak byste hudbu popsaly?“, „Jaké obrazy by se k hudbě hodily?“ Můžete také film promítnout bez zvuku a děti požádat, aby k obrazu vytvořily soundtrack pomocí melodií a zvuků vytvořených ústy, rukama či nohama.
- 3 Ukažte dětem 35mm filmový pás či obrázek 35mm filmového pásu. Požádejte je, aby se pokusily vymyslet způsoby, jak by se na filmový pás dalo s přesností malovat.

Pracovní karty

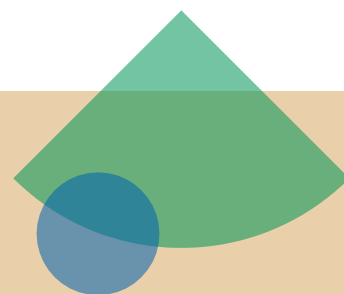
Ke každému filmu projektu Cinemini Europe jsou určeny dvě či více pracovních karet. Pracovní karty jsou pěkným suvenýrem, který dětem daný film připomíná. Úkol na každé kartě děti vybízí, aby se nad filmem zamyslely více do hloubky. Jednoduché a zábavné aktivity jako kreslení, tanec, dramatické ztvárnění nebo vyprávění podporují rozvoj nejrůznějších dovedností (např. jemná motorika, řeč, naslouchání, sociální a emocionální dovednosti). Děti mohou karty vypracovat ve skupinách či samostatně, ve třídě či doma.

Další doporučené filmy

Film *Barevná skříňka* mohou vhodně doplnit další filmy z projektu Cinemini Europe:

Ptačí volání režiséra Malcolma Sutherlanda příhodně navazuje na koncept propojení hudby a obrazu a na snahu tvůrce zachytit to, co slyšíme, prostřednictvím obrazu.

Virtuózní virtualita režisérů Thomase Stellmacha a Maji Oschmannové může být ukázkou toho, jak různá hudba dokáže navodit velmi rozdílnou atmosféru. Je také příkladem filmu s dějovou linkou, ačkoli vidíme pouze černý inkoust na bílém podkladu.

O projektu

Projekt Cinemini Europe vznikl z iniciativy

Projekt podporuje

